

12.s.e.trin. gudstjeneste i Velling

403 Denne er dagen

396 Min mund og mit hjerte

160 Jeg tror det, min genløser

443 Op til Guds hus vi gå

10 Alt hvad som fuglevinger fik

Evangeliets beretning om Jesu helbredelse af den døvstumme adskiller sig fra mange af Jesu andre helbredelser ved, at Jesus her går så konkret og fysisk til værks. Jesus stikker fingrene i den døvstummes ører, spytter og rører ved hans tunge, forinden han siger det helbredende ord: *Effatha*, som betyder *Luk dig op*.

Disse fysiske handlinger kan umiddelbart synes fremmede og mærkelige. De virker som en sær form for fortidig magisk behandlingspraksis, men det er netop disse konkrete handlinger (det, at Jesus stikker fingrene i mandens ører og spytter på hans tunge), som er med til at understrege evangeliets budskab.

Her får vi syn for sagn for, at Gud ikke blot er et abstrakt begreb eller en Gud, som almægtig kun troner i en fjern himmel. Han stikker fingrene i den døvstummes ører, og han spytter og rører ved hans tunge.

Gud, som vi kender ham i Jesus, er en levende Gud. Og den levende Gud og hans nærvær er der al god grund til at glæde sig over, for som de, der overværer helbredelsen, formulerer det: *Han har gjort alting vel. Han får både de døve til at høre og de stumme til at tale!*

Jesu helbredelse af den døvstumme kan forekomme fremmed, hørende en fjern og fremmed tid til, men det, denne historie fortæller, har stadigvæk bud til os. Guds kraft og nærvær, hans kærlighed og nåde, er stadig virksom og kan fortsat bringe os trøst, håb og glæde.

I

Grundtvig forstod som salmedigter netop at gøre de gamle hændelser, Jesu fødsel og hele hans virke, hans liv, død og opstandelse meget nærværende. Med stor poetisk kraft og skrevet med en stærk bibelsk fundering løfter Grundtvig således i to af de salmer, vi synger i dag, historien om Jesu helbredelse af den døvstumme

ind i vores tid. Det gør Grundtvig henholdsvis i salmerne DDS 443 *Op til Guds hus vi gå* og DDS 160 *Jeg tror det min genløser*.

I salmen *Op til Guds hus vi gå*, som vi skal synge om lidt, synger vi med Grundtvig om, hvordan vi går op til Guds hus, og her banker på. Guds hus er kirken, men samtidig også et udtryk for det at være Gud nær.

Det er ikke os, der åbner døren. Det gør Gud selv. Det gør han i dåben: *Som lynild farer brat/ os døren er opladt/ i dåb med Ånd og vand/her står vor frelsermand*.

Grundtvig sammenligner os med den døvstumme, idet vi i salmen synger: *vor sjæl er døv og stum*. Mennesket er og bliver alene døv og stum, og vi kan ikke selv ændre derpå. Det kan Gud imidlertid, og han gør det. Han siger til os: "Luk dig op", siger sit *Effatha*. Det, at han tager imod os og giver ny hørelse og ny stemme, gør så, at vi kan svare ja i dåben til at forsage Djævelen og sige ja til troen på Gud, som Fader, Søn og Helligånd. Det er også Gud egen søn, som lærer os sin bøn, Fader Vor. Han lærer os at bede til Gud som vores far.

Jesu helbredelse af den døvstumme dengang for snart to tusinde år siden er således ikke blot en fortidig gammel begivenhed, men det er den måde, hvorpå Gud til stadighed møder os mennesker. Gud åbner døren, hvor vi lukker i. Han åbner vores ører, for det vi hverken vil eller kan høre. Han lægger både en tak og et håb på vores læber.

Jesu helbredelse af den døvstumme knyttes således i denne salme sammen med dåb og menighedsliv, med det at være kirke.

Nogle vil måske så indvende, at Grundtvigs salme også en gammel sag, en salme, som blev udgivet tilbage i 1857. Har den relevans i dag? Ja, det har den. Vores tid er en anden og udfordringerne på nogle måder andre, men Grundtvig tyder Jesu lignelse af den døvstumme ret. Vi har til stadighed brug for at blive kaldt ud af vores eget, alt det, som gør os døve og stumme overfor verden. Guds kald til den døvstumme: *Luk dig op!* har vi lige så meget brug for i dag. Ikke at du behøver krænge din sjæl ud, for *luk dig op* betyder, at du lukker dig op for den Guds virkelighed, som møder dig i verden, og at du forstår, at du er en del af verden og her har dit ansvar og dit kald til at elske og værne om din næste.

II

Salmen *Jeg tror det min genløser* er den anden salme af Grundtvig, hvori han tager livtag med beretningen om Jesu helbredelse af den døvstumme og inddrager den i en stadig aktuel måde at tale om forholdet mellem Gud og menneske på.

Salmen *Jeg tror det min genløser* er en aldeles pragtfuld salme. Grundtvig, når han er bedst. Salmen tager udgangspunkt i de ord, som flokken omkring Jesus sagde, da de havde set ham helbrede den døvstumme mand: *Han (Gud) har gjort alting vel. Han får både de døve til at høre og de stumme til at tale.*

Det bliver hos Grundtvig til følgende vers: *Jeg tror det min genløser! at du gør alting vel/ og nåden rundt udøser/i dawning og i kvæld; med ordet af din mund/udstrømmer liv og glæde/til alle dem, som græde/for guld af hjertens grund.*

Salmens *jeg* ved godt, at han er døv for Guds røst, han hører den, men hører den alligevel ikke, og hans tunge savner ord, for at kunne sige det, som er sandt (v.2). Han beder derfor lidt senere i salmen:

O, tag mig kun til side/ som ham i havets egn/skønt verden ej kan lide/ man tror, du end gør tegn./Læg dine fingre små/kun i mit døve øre!/ da får jeg klang at høre/som himlens klokker gå.

Salmens *jeg* beder her om, at Gud må gøre ved ham, som Jesus gjorde ved den døvstumme, at han vil lægge sine fingre i hans ører, så han må kunne høre. Og hvad er det, så han vil få at høre, når han gør det: det er lyden af himlens klokker. Kirkeklokkerne kalder sammen og giv os mindelser om Guds ord og himmel. Og det er netop det, som salmens *jeg*, og den, som synger salmen, beder om: at vi må have øre for andet end vores egen lille verden, alt det vi selv skal nå, kan og vil. Vi skal i stedet have øje for Gud og det kald, som ligger i hans ord om at have kærlighed til og øje for vores næste.

Og Grundtvig fortsætter i det følgende vers af salmen *Jeg tror det min genløser* med at udfolde, hvad der så sker, når Gud ikke blot stikker fingeren i vores ører, men han også rører vores tunge:

Og når min tungespids/ du rører næppe nok/ da kvidrer jeg til visse/som himlens fugleflok./Så så blot effata!/Fra alle engletunger/jeg hører da og sjunge/et klart halleluja.

Et fantastisk vers. Tænk sig! Når Gud rører vores tungespids, skal vi ikke blot kunne tale frit, men vi skal da kvidre som himlens fugleflok og synge med i englenes kor. Gud giver os altså et fællesskab med alt skabt. Han åbner verden for os, overlader os ikke kun til os selv. Han gør, at livet står i et nyt og forklaret lys, og hvor døve og indkrogede, vi end er, så byde han os at synge med som himlens fugle.

Således bærer den gamle historie om Jesu helbredelse af den døvstumme os et håb, om, at også vi, trods alle vores mangler og al vores skrøbelighed, må åbnes for Guds virkelighed og at vi kan bruges til at synge med på livet, og det både i ord, sang og handling.

Det ske i Jesu navn. Amen